

Prof. Habil. Dr. Konstantino Jakovlevo-Mateckio
pedagoginės, mokslinės ir kūrybinės veiklos
TRUMPAS APRAŠYMAS

Ivadas

Architektūros profesoriaus, habilituoto daktaro Konstantino Jakovlevo-Mateckio (toliau – K. Mateckis) kūrybinė veikla (1954–2019 m.) tai plataus spektro menotyros krypties kuriamasis darbas atliktas pramonės architektūros, miesto ir pramonės kraštovaizdžio architektūros ir architektūrinės aplinkos dizaino srityse. Šiame kūrybinės veiklos laikotarpyje atliktų taikomojo mokslo ir kūrybos darbuose pasiektų reikšmingų rezultatų suma pasitarnavo ir dabar tarnauja Lietuvos žmonių pažangai ir gerovei.

Konstantinas Mateckis gimė 1929 03 06 Kaune lietuvių inteligentų šeimoje. 1936–1941 m. Konstantinas Mateckis mokėsi Kaune privačioje Elenos Grigiškienės mokykloje. 1941 metais prasidėjus karui tęsė mokslus Kuršėnų gimnazijoje (Šiaulių r.), kurią sėkmingai baigė 1948 metais. Tais pačiais metais Konstantinas įstojo į Kauno Vytauto Didžiojo universiteto (vėliau Kauno politechnikos institutas) Architektūros fakultetą.

1954 metais baigęs institutą K. Mateckis buvo paskirtas dirbti architektu į Statybos ministerijos Techninį – projektavimo skyrių, vėliau perkeltas į naujai steigiamą Vilniaus statybos technikumą, kur 1954–1960 metais dirbo dėstytoju, direktoriaus pavaduotoju mokymo reikalams, direktoriumi. Esant didžiuliam vadovėlių stygiui, čia jis parašo savo pirmąją knygą – vadovėlį „Trobesių architektūrinių konstrukcijų pagrindai“ (Vilnius, 1961; 212 p.).

Kūrybinė veikla Staklių pramonės įmonių projektavimo institute

1960 m. K. Mateckis buvo pakviestas dirbti į naujai kuriamą Staklių pramonės įmonių projektavimo institutą („Lietuvos staklių projektas“), kuris buvo Sąjunginio instituto „Giprostanok“ filialas, architektų grupės vadovu, o vėliau tapo instituto vyriausiuoju architektu. Tai buvo jauno architekto svajonė – imtis aktyvios kūrybinės veiklos. Šiame institute duota pradžia Lietuvos staklių pramonei. Tai buvo metai, kai šalies architektūra vadavosi iš retrospektyvinio stalinistinio neoklasicizmo stiliaus gniaužtų ir ėmė vėl atgimti pirmieji funkcionalaus modernizmo stiliaus architektūros daigai. Pirmosios modernizmo architektūros kregždės Lietuvoje buvo Miestų statybos projektavimo instituto pastatas Vilniuje (archit. E. Chlomauskas, 1961 m.) ir Vilniaus staklių gamybos kompleksas „Komunaras“ (archit. K. Jakovlevas – Mateckis ir A. Klimka, 1962 m., pastatytas 1965 m.). Šis naujos pramoninės architektūros kompleksas buvo labai gerai įvertintas to meto architektūros specialistų. Čia K. Mateckis pasireiškė kaip talentingas architektas. Jo projektuose buvo puoselėjamos naujos modernizmo architektūros idėjos, naudojamos pažangios konstrukcijos ir medžiagos. Statybos metu autorius parengė ir kompleksinį gamyklos interjero projektą (tai buvo tuo metu naujovė), kuris buvo įdiegtas statant įmonę. K. Mateckis yra net aštuonių pastatytų Lietuvos staklių pramonės kompleksų ir mokslinio tyrimo institutų tyrimo institutų architektūrinės dalies autorius. Tai Vilniaus „Komunaro“ staklių, Šiaulių ir Kauno precizinių staklių gamyklų, Vilniaus metalo pjovimo staklių mokslinio tyrimo institutas su bandomąja gamykla „Precizika“, Kauno tvirtinimo detalių ir Šilutės hidraulinių pavarų gamyklos ir kt. Jis yra didžiulio instrumentų mokslo tyrimų instituto su gamykla, pastatyto Kiržachyje, prie Maskvos, autorius.

Lietuvos Respublikos Prezidentas Algirdas Brazauskas savo prisiminimų knygoje „Ir tuomet dirbome Lietuviai: faktai, atsiminimai, komentarai“ (Vilnius: Knygiai, 2007. 265 p.), pasakodamas apie Lietuvos staklių pramonės kūrimą, išskiria ją kūrusius pagrindinius specialistus, tarp jų ir architektą Konstantiną Mateckį. Profesorius ir dabar domisi miestų planavimu, pramonės statyba, rašo mokslinius straipsnius apie pramonės architektūrą, gilinasi į pramonės ir kraštovaizdžio tarpusavio santykių problemą.

1964 m. K. Mateckis, sukaupęs didelę projektavimo bei gamybinio darbo patirtį ir supratęs daromas projektavimo klaidas formuojant pramonės kraštovaizdžio architektūros objektus, būdamas 34 metų (tai amžiaus riba, iki kurios buvo galima stoti į stacionarią apsirantūrą) įstojo į Lietuvos statybos ir architektūros instituto aspirantūrą, kurią baigęs dar metus dirbo instituto Architektūros istorijos ir teorijos sektoriuje vyresniuoju moksliniu bendradarbiu. Būdamas aspirantu, padedamas Gamtos apsaugos komiteto, organizavo pirmąją šalyje kompleksinę kraštovaizdinę ir urboekologinę ekspediciją, kurios tyrimų rezultatai buvo labai reikšmingi formuojant Lietuvos chemijos pramonės įmonių ir šalia jų esančių miestų bei gyvenviečių architektūrinę aplinką. Jų pagrindu K. Mateckis parengė sanitarinių apsaugos zonų suplanavimo ir apželdinimo teorinius bei meninius principus ir pirmąjį šalyje Kėdainių chemijos kombinato sanitarinės apsauginės zonos suplanavimo ir kraštovaizdžio architektūros formavimo projektą (Statybos ir architektūros mokslo tyrimo institutas, Kaunas), kuris, buvo įgyvendintas iki 1972 m. Ši zona saugojo Kėdainių miestą nuo galimos chemijos kombinato taršos, o šalia esančiame jau žūstančiame Juodkiškių miške pagal jo projektą iškirstas aeracinis koridorius apsaugojo jį nuo sunykimo. Toks kraštovaizdžio formavimo projektas buvo paruoštas ir Jonavos azotinių trąšų gamyklai.

1969 m. K. Mateckis Kauno politechnikos instituto specializuotoje taryboje sėkmingai apgynė architektūros kandidato (dabar daktaro) disertaciją „Pramonės teritorijų apželdinimo principai Lietuvos sąlygomis (architektūriniai – planiniai sprendimai)“. Joje buvo pirmą kartą šalyje pateikti pagrindiniai pramonės kraštovaizdžio architektūros taikomojo mokslo ir kūrybos projektavimo metodologijos pagrindai, atsižvelgiant į skirtingų pramonės įmonių specifiką. Šiuo laikotarpiu jaunas architektūros mokslų daktaras tampa aukštos kvalifikacijos specialistu pramonės architektūros ir pramonės kraštovaizdžio architektūros taikomojo mokslo bei projektavimo srityje.

Kūrybinė veikla Vilniaus techninės estetikos mokslo tyrimo ir projektavimo institute

1968 metais K. Mateckis buvo pakviestas dirbti į Vilniaus techninės estetikos mokslinio tyrimo institutą Architektūrinės aplinkos formavimo skyriaus vedėjo pareigoms. Čia jis išplėtojo savo mokslinę ir kūrybinę veiklą. Jo vadovaujami architektai, dizaineriai, ergonomistai ir kt. specialistai projektavo ne tik atskirų pramonės įmonių ir verslo organizacijų interjerus bei aplinką, bet, atlikę įmonių specifinių ypatumų ir dirbančiųjų poreikių tyrimus, pradėjo rengti pramonės kraštovaizdžio architektūros, architektūrinės aplinkai dizaino: interjero, darbo vietų, mažosios architektūros, vizualiosios informacijos ir kt. klausimais kompleksines mokslines metodines rekomendacijas ištisoms pramonės ūkio šakoms: lengvajai, maisto, grūdų perdirbimo, prietaisų gamybos, statybos pramonei. Šie menotyros taikomojo mokslo ir kūrybos metodologijos darbai, kurių vadovas buvo prof. K. Mateckis buvo išleisti su bendraautoriais atskiromis monografijomis. Tai „Estetika grūdų saugojimo ir perdirbimo įmonėse“ (1975), „Skaičiavimo centrų interjero įrengimo rekomendacijos“ (1975), „Estetiška aplinka duonos ir pieno pramonės įmonėse“ (1979),

„Kompleksinis estetišės aplinkos formavimas gelžbetoninių konstrukcijų ir namų statybos kombinatuose“ (1984) ir kt.

Dirbdamas Vilniaus techninės estetikos mokslo tyrimo institute daugiau nei 25 metus, jis sukūrė savitą pramonės kraštovaizdžio architektūros ir gamybinės architektūrinės aplinkos formavimo mokyklą, parengė jos kūrybinius meninius ir teorinius pagrindus, kurie plačiai buvo diegiami Lietuvoje. Jie skatino pramonės įmonių aplinkos estetišio lygio ir gamybos kultūros kilimą bei darbo sąlygų gerėjimą.

Profesoriaus K. Mateckio mokslinių ir kūrybinių darbų rezultatai buvo pripažinti ne tik šalyje, bet ir užsienyje. Profesorius vadovavo didelėms architektūrinės aplinkos dizaino programoms, kurias vykdė daugelio Sąjunginio techninės estetikos mokslo tyrimo instituto (STEMTI) filialų specialistai. Pavyzdžiui, atliekant dizaino programą „Gamybinės aplinkos formavimas šalies prietaisų pramonės įmonėse“ profesorius vadovavo kūrybiniam kolektyvui, kuriame buvo per 80 specialistų (architektų, kraštovaizdžio architektų, dizainerių, konstruktorių, ergonomistų ir kt.) iš Sankt Peterburgo, Kijevo, Jerevano, Tbilisio, Baku ir Vilniaus filialų. Šiame darbe pagal profesoriaus parengtą metodiką pramonės įmonė buvo analizuojama kaip sudėtinga sistema „žmogus – veikla – daiktai – aplinka“. Šis sisteminis, meninis požiūris metodiškai atskleistas K. Mateckio 1989 m. išleistoje monografijoje „Kompleksinis pramonės teritorijų sutvarkymas“. Šiais klausimais, per visą kūrybinės veiklos laikotarpį, jis paskelbė per 140 mokslinių straipsnių ne tik Lietuvos, bet ir užsienio spaudoje (Italijoje, Vokietijoje, Lenkijoje, Rusijoje ir kt.). Profesorius savo moksliniuose ir kūrybiniuose darbuose suformavo naują žmogų supančios aplinkos formavimo ir jos įprasminimo teoriją bei metodologiją. Profesorius 1985 m. parengė pagal Lietuvos statybos reikalų komiteto pavedimą „Baltijos šalių pramonės teritorijų apželdinimo metodines rekomendacijas“, kurias patvirtino Lietuvos, Latvijos ir Estijos statybos reikalų komitetai ir jos tapo šių šalių teisiniais dokumentais.

Tačiau K. Mateckis neapsiribojo rašydamas tik didelius sisteminius ir kompleksinius darbus. Jis yra parašęs daugelį vertingų mokslo monografijų ir knygų atskirais kraštovaizdžio architektūros ir architektūrinės aplinkos dizaino klausimais: „Pramonės teritorijų želdynai“ (1973 m.), „Mažoji architektūra“ (1979 m.), „Gėlynai“ (1981 m.), „Trumpalaikio poilsio vietų projektavimas“ (1983 m.), „Vizualinė informacija įmonės aplinkoje“ (1983 m.), kai kurie iš jų parengti su bendraautoriais.

1983 m. Sankt Peterburge (Rusija) K. Mateckis sėkmingai apgynė habilituoto architektūros daktaro disertaciją tema „Pramonės įmonių ir kompleksų aplinkos formavimo problema (architektūros ir miestų planavimo aspektai)“. Šame architektūros mokslo ir kūrybos darbe nagrinėjami jau ne tik pramonės kompleksų aplinkos estetišio formavimo klausimai, bet ir pramonės sąveikos su miestu, jo gyvenamosiomis ir kitomis miesto teritorijomis. Čia pradedamos nagrinėti miesto kraštovaizdžio architektūros ir architektūrinės aplinkos dizaino kūrybinės problemos. Per visą kūrybinės veiklos laikotarpį K. Mateckis atliko per 30 taikomojo mokslo darbų.

Menotyros Mokslinė ir kūrybinė veikla Vilniaus inžineriniame statybos institute, vėliau Vilniaus Gedimino technikos universitete

1976 m. K. Mateckis buvo pakviestas dirbti į Vilniaus inžinerinio statybos instituto (dabar Vilniaus Gedimino technikos universitetas) Miestų statybos katedrą, kur ėmė dėstyti jo paties sudarytą naują ir labai pažangią discipliną – Miesto aplinkos estetiką. Čia 1985 m. jam buvo suteiktas docento vardas. 1986 m. jis buvo išrinktas Architektūros katedros profesoriumi, o 1987 m. jam suteiktas architektūros profesoriaus vardas. Tais pačiais metais K. Mateckis buvo išrinktas

Architektūros fakulteto dekanu ir dirbo juo iki 1990 m. pabaigos. Jam vadovaujant buvo iš pagrindų pertvarkytas architektų rengimo mokymo procesas: įvestas dvipakopis mokymas, tam tikslui parengtos naujos mokymo programos. Architektų rengimo mokymo programoje profesorius įvedė naują discipliną „Kraštovaizdžio architektūra“, parengė teorinio kurso paskaitų, pratybų ir kursinio projekto modulių aprašymus. Ši disciplina sėkmingai dėstoma ir šiandieną. Fakultete profesorius dirbo ir kūrybinį darbą, vadovavo Architektūros katedros moksliniam darbui ir aspirantų darbams, paskelbė daugelį mokslinių straipsnių.

1990 m. profesorius K. Mateckis (darbo mokslinis vadovas) su bendraautorais išleido reikšmingą menotyros mokslų darbą „Prietaisų pramonės įmonių gamybinės aplinkos dizainas“ (Maskva: VNIITE, 1990. 170 p.), kuriame išdėstė moksliskai pagrįstus pagrindinius gamybinės aplinkos teorinius ir meninius principus, metodologiją. Šis leidinys greitai tapo parankine gamybinės aplinkos tvarkymo knyga. Tais pačiais metais profesoriaus su bendraautorais buvo išleistas „Trumpas architektūros žinynas: landšafto architektūra“ (Kijevas: Budivel'nik, 1990. 336 p.). Tai reikšmingi darbai pelnę profesoriui pripažinimą užsienyje.

Nuo 1993 m. K. Mateckis pasinėrė į aktyvią kūrybinę veiklą. Tęsė darbą Lietuvos dizaino institute (buv. Techninės estetikos mokslo tyrimo institutas), dirbo ne pagrindinėse pareigose instituto architektūrinės aplinkos dizaino sektoriaus vyriausiuoju specialistu. Per šį laikotarpį kartu su bendraautorais parengė daugelį reikšmingų kūrybinių darbų: tarptautinės automagistralės „Via Baltica“ aplinkos estetinio formavimo ir keliautojų trumpalaikio poilsio vietų organizavimo, architektūrinės aplinkos formavimo projektinę koncepciją ir jos įgyvendinimo suplanavimo ir aplinkos architektūrinio dizaino kelis projektus. LR susisiekimo ministerijos užsakymu parengė „Šalies keleivinio kelių transporto priemonių vizualinio apipavidalinimo projektus ir nuostatus, kurie buvo 1997 m. įteisinti LR įstatymu, 1998 m. parengė mokslo darbą „Miesto ir transporto sąveika“ (Kartu su prof. M. Burinskiene ir kt.), toliau tęsė architektūros, kraštovaizdžio architektūros ir architektūrinės aplinkos dizaino objektų projektavimo darbus tai, Ignalinos atominės ir Kruonio hidroakumuliacinės elektrinės teritorijų kraštovaizdžio architektūros formavimo projektus, Visagino santuokų rūmų rekonstrukcijos ir interjero projektus, Šalčininkų miesto poilsio parko ir aikštės, VGTU teritorijos lauko amfiteatro, paminklo VGTU pirmajam rektoriui A. Čyru su skulptoriumi M. Šnipu ir daugelį kitų projektų. Daugiametės kūrybinės veiklos laikotarpiu jis parengė virš 90 projektų,

Nuo 1993 m. profesorius K. Mateckis savo kūrybinėje ir mokslinėje veikloje pradeda pagrindinį dėmesį skirti miesto (miestiškojo) kraštovaizdžio architektūros objektų tyrimams ir kūrybinei veiklai, siekė susisteminti ir apibendrinti tyrimų rezultatus.

1991 – 2004 m. laikotarpiu profesorius dirbo ne tik VGTU, bet ir kviestiniu profesoriumi Romos (Italija) universitete La Sapienza, Balstogės (Lenkija) politechnikos universiteto Architektūros fakultete, Vilniaus dailės akademijos Kauno dailės instituto (VDA KDI) Architektūros ir dizaino katedrose ir Kauno technologijos universiteto (KTU) Architektūros ir kraštotvarkos katedroje. Jose profesorius dėstė kraštovaizdžio architektūros ir architektūrinės aplinkos dizaino dalykus, vadovavo magistrantų ir doktorantų darbams. Profesorius jau nuo seno garsėja kaip geras metodininkas, todėl ne veltui net dvi jo magistrantės – V. Kmieliauskienė (VDA KDI) ir L. Kostinaitė (KTU) – tapo Lietuvos mokslų akademijos jaunųjų mokslininkų konkursų laureatėmis.

Kiekvienos šalies miestų planavimo ir kraštovaizdžio architektūros formavimo procesuose miestų želdynų kūrimą turi reguliuoti šalies teisinė ir norminė bazė – normatyvai. Tačiau mūsų šalyje net iki 2004 metų tokių normų beveik nebuvo. Vėliau tam tikri normatyviniai reikalavimai

atsirado, tačiau jų spragos leido projektuotojams išvis nepalikti vietos želdynams. Miestuose atsirado nauji gyvenamieji kvartalai beveik be želdynų. Todėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija taisydamą esamą padėtį 2004 m. pavedė Kraštovaizdžio architektūros prof. K. Mateckiui, doc. E. Naviui su kitais specialistais atlikti kelis užsakomuosius kraštovaizdžio architektūros kūrybos taikomojo mokslo darbus: „Želdynų bendrų terminų, želdynų klasifikacijos ir normų bei želdinių inventorizavimo taisyklių parengimas“. Vėliau 2006 m. profesorius K. Mateckis kartu su doc. dr. L. Dringeliu parengė stambų kraštovaizdžio architektūros mokslo darbą „Miestų ir miestelių želdinių normos atskiroms želdynų kategorijoms“, kuriuo remiantis vėliau buvo parengti Lietuvos Respublikos želdynų įstatymas (Nr. X-1241, 2007-06-28) ir šio įstatymo įgyvendinamasis teisės aktas – Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymas „Dėl atskirųjų rekreacinės paskirties želdynų plotų normų ir priklausomųjų želdynų normų nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (2007-12-21, Nr. D1-694, Vilnius). Tai didelis profesoriaus indėlis į kraštovaizdžio architektūros taikomąjį mokslą ir praktiką.

1995–2000 m. profesorius Maskvos architektūros akademijoje buvo išrinktas ir Rusijos Federacijos aukštosios atestacinės komisijos patvirtintas Specialiosios mokslinės tarybos architektūros kandidatėms (daktaro) ir daktaro (habilitacinėms) disertacijoms ginti užsienio nariu. Tai aukštas profesoriaus mokslinių ir kūrybinių darbų pripažinimas.

2004 m. K. Mateckis pagal Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos užsakymą parengė kelis kūrybinius darbus „Miškų ir saugomų teritorijų mažoji architektūra“ (su O. Skaisgiryte), o 2005 m. – su grupe specialistų kapitalinį normatyvinį dokumentą „Miestų gatvių projektavimas, statybos taisyklės“, kuriame nagrinėjo gatvių želdynų formavimo klausimus.

Profesorius K. Mateckis pastaraisiais metais atliko miesto pėsčiųjų gatvių architektūrinės aplinkos ir dizaino objektų bei šalies miestų visuomeninių erdvių bei istorinių parkų menotyros darbus. Šiais klausimais buvo pateikta siūlymų ir Vilniaus miesto savivaldybei rekonstruojant Gedimino prospektą, projektuojant Vilniuje Sereikiškių parką (Bernardinų sodą), parengė Jėzuitų vienuolyno sodo rekonstrukcijos projektą, Užvingyje ir kt.

Profesorius K. Mateckis šiuo laikotarpiu aktyviai dalyvauja Miestu statybos katedros kolektyvo atliekamuose miestų planavimo ir kraštovaizdžio architektūros projektavimo darbuose. Tai mokslo darbai „Subalansuota plėtra miestų planavime“ (2004 m.), „Miesto ir jo gyvenamosios aplinkos kokybės vertinimas darnaus vystymosi požiūriu“ (2000–2007 m.) ir kt. Projektiniai darbai: mokslinis konsultantas rengiant Tauragės, Naujosios Akmenės, Akmenės ir Ventos miestų teritorijų bendruosius planus (2007–2008 m.), Marijampolės miesto Panevėžio gatvės gyvenamojo kvartalo detaliojo plano bendraautoris (2005 m.) ir kt. 2007 m. atliko Vilniaus miesto savivaldybės teritorijos bendrojo plano iki 2015 m. ekspertizę ir pan. Už šį labai sudėtingą ir gerai atliktą darbą profesoriui buvo pareikšta Vilniaus miesto savivaldybės mero padėka.

Profesorius aktyviai dirbo ir Architektūros pagrindų ir teorijos katedroje, dalyvavo katedros kūrybinėje mokslinėje ir metodinėje veikloje, vadovavo menotyros mokslų krypties doktorantų mokslo darbams, magistrantų baigiamiesiems diplominiams darbams ir pan. Jo vadovaujami doktorantai M. Valevičius ir A. Mocevičius 2010 m. sėkmingai apsigynė menotyros mokslų daktaro disertacijas ne tik Lietuvoje, bet ir užsienyje (Lenkijoje, Baltarusijoje), buvo menotyros krypties disertacijų gynimo tarybų pirmininku ar nariu.

Profesorius K. Mateckis per ilgą savo kūrybinį kelią dažnai dalyvaudavo ir architektūros, kraštovaizdžio architektūros bei architektūrinės aplinkos dizaino darbų konkursuose, kur pelnė

penkias pirmąsias (1979, 1980, 2005, 2011, 2012 m.), tris antrąsias (1981, 1983, 1986 m.) ir dvi trečiąsias (1986, 2002 m.) premijas.

Profesorius K. Mateckis už nuopelnus puoselėjant kraštovaizdžio architektūros mokslinę ir kūrybinę veiklą šalyje apdovanotas Lietuvos Respublikos Aplinkos ministerijos Garbės ženklu „Už nuopelnus aplinkos apsaugai“, Lietuvos kraštovaizdžio architektų sąjungos Garbės žymeniu „Už nuopelnus Lietuvos kraštovaizdžio architektūrai“, Lietuvos architektų sąjungos Garbės ženklu „Už mokslinę ir pedagoginę veiklą“. Tai didelis profesoriaus kūrybinės veiklos šalyje įvertinimas.

Profesorius neabejingas ir miesto bendruomenių poreikiams. Per keletą praėjusių metų su savo diplomantais parengė Šv. Jono Bosko bažnyčios – vienuolyno ir Palaimintojo Jurgio Matulaičio bažnyčios bei Vievio cerkvės, kelių Vilniaus mokyklų, Varėnos skvero, Vilniaus Santariškių ligoninės parko ir kt. realius teritorijų planavimo, tvarkymo bei želdinimo projektus ir pan. Rusijos Federacijos Kaliningrado srities Sovetsko (Tilžės) miesto valdžios prašymu buvo parengtas miesto aikštės suplanavimo ir kraštovaizdžio architektūros formavimo projektas. Darbas buvo labai gerai įvertintas ir miesto valdžia pareiškė Vilniaus Gedimino technikos universitetui padėką.

Profesoriaus pedagoginė, mokslinė ir kūrybinė veikla universitete yra vertinama. Jis buvo apdovanotas dviem VGTU garbės aukso medaliais už nuopelnus Vilniaus Gedimino technikos universitetui, 2007 m. Vilniaus Gedimino technikos universiteto Senatas ir rektoratas „Už nuopelnus Lietuvos mokslui ir universitetui“ suteikė profesoriui K. Mateckiui Profesoriaus emerito garbės vardą. Jis buvo septintasis profesorius universitete, pasiekęs tokį aukštą ir garbingą įvertinimą.

Profesoriaus mokslo ir kūrybos darbai vertinami ir už mūsų šalies ribų. 1998 m. Tarptautinis biografinis Kembridžo centras (D. Britanija) išrinko jį 1996 – 1997 m. tarptautiniu žmogumi už nuopelnus architektūrai ir mokslui. 1998 m. profesorius, habilituotas daktaras K. Jakovlevas – Mateckis buvo įtrauktas į Amerikos bibliografinio centro leidinį The international Directory of Fistinguished Leadership („Tarptautinį įžymių žmonių žinyną“) už didžiulį jo indėlį į šiuolaikinės visuomenės vystymąsi.

2004 m. profesorius už nuopelnus Lietuvai buvo apdovanotas Lietuvos Didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Karininko kryžiumi. Šalia pedagoginės, mokslinės ir kūrybinės veiklos profesorius, kaip pripažintas kultūros veikėjas atlieka ir didelį visuomeninį darbą ne tik Vilniaus Gedimino technikos universitete, bet ir užsienio bei šalies kūrybinėse organizacijose.

Profesorius daugelį metų buvo: Vilniaus Gedimino technikos universiteto ir Lietuvos mokslų akademijos periodinių mokslo žurnalų „Urbanistika ir architektūra“, „Environmental Engineering and Landscape Management“, bei Balstogės politechnikos universiteto (Lenkija) mokslo žurnalo „Architecturae et Artibus“ redakcijų kolegijų narys; Vilniaus miesto savivaldybės kraštovaizdžio architektūros komisijos narys; Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Želdynų apsaugos, tvarkymo ir atkūrimo tarpžinybinės tarybos narys; Lietuvos valstybinio mokslo ir studijų fondo ekspertas; Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos studijų krypties reglamentų rengimo komisijos narys; Vilniaus Gedimino technikos universiteto menotyros mokslų krypties komiteto narys.

Dabar prof. K. Mateckis yra Lietuvos architektų sąjungos, Lietuvos kraštovaizdžio architektų sąjungos narys. Jis dažnai būna VGTU, KTU ir VDA KDI valstybinių komisijų magistrų laipsniui suteikti pirmininkas ar narys, Erfurto taikomųjų mokslu universiteto, Vroclavo technikos universiteto ir VGTU jungtinės bakalaurų baigiamųjų darbų gynimo komisijos narys, daugelio tarptautinių mokslinių konferencijų mokslo komitetų narys ir pan.

Profesorius ir toliau tęsia savo mokslinį ir kūrybinį darbą. Jis 2008–2010 m. aktyviai prisideda prie katedros kvalifikacinių mokslo darbų „Miesto aplinkos kokybės modeliavimas“ ir „Miesto gyvenamosios teritorijos plėtros modeliavimas ir miesto modeliavimo pasekmių įvertinimas“ rengimo. Rengiant katedroje vadovėlius mokomąją metodinę literatūrą, jis rašo mokslinius straipsnius, yra vadovėlio „Miestotvarka“ antrojo papildyto ir pataisyto leidimo, išleistos 2011 m., bendraautoris. Profesorius ir toliau dalyvauja šalies kūrybinių organizacijų veikloje, profesinių žurnalų redakcinių kolegijų darbe.

2011 m. Kuršėnų gimnazijoje (dabar Stasio Anglickio pagrindinė mokykla), kurioje profesorius mokėsi 1941–1948 m. ir ją sėkmingai baigė, buvo atidaryta „Architektūros profesoriaus Konstantino Mateckio vardo dailės studija“. Profesorius ir šiandien palaiko su savo mokykla glaudžius ryšius. 2015 m. įsteigta „Profesoriaus Konstantino Mateckio premija“, kurios tikslas mokinius skatinti gerai mokytis, domėtis ir studijuoti Lietuvai reikalingas kraštovaizdžio architektūros ir aplinkos inžinerijos specialybes.

2014 m. profesorius baigė ir išleido kraštovaizdžio architektūrą bendruomenės labai laukiamą tritomio „Miesto kraštovaizdžio architektūra“ monografijos paskutinį – III tomą. Tai buvo 35 – oji knyga išleista kūrybinės veiklos kelyje.

Monografiją „Miesto kraštovaizdžio architektūra“ sudaro sudaro trys tomai: I tomas: Miesto kraštovaizdžio architektūros raida ir teorijos pagrindai (išleista 2008 m.); II tomas: Želdiniai ir jų komponavimo principai (išleista 2003 m.; 2 – oji laida, 2011 m.); III tomas: Miesto kraštovaizdžio architektūros objektų formavimo principai (išleista 2014 m.).

Tai pirmoji originali monografija šalyje, kurioje naujai ir sistemiškai pagrindžiami miesto kraštovaizdžio architektūros ir architektūrinės aplinkos dizaino kūrybos teoriniai bei meniniai principai. Joje apibendrinami Europoje, mūsų šalyje vykdyti, taip pat ir autoriaus atliktų daugiamečių mokslo taikomosios ir kūrybinės veiklos rezultatai. Profesoriaus monografija buvo labai gerai įvertinta profesionalioje spaudoje ne tik šalyje, bet ir užsienyje, buvo paskelbta visa eilė teigiamų recenzijų.

Apibendrinimas

Apibendrinant architektūros profesoriaus Konstantino Jakovlevo – Mateckio ilgametę kūrybinę veiklą, jo taikomojo mokslo ir kūrybos darbus pramonės architektūros, miesto ir pramonės kraštovaizdžio architektūros ir architektūrinės aplinkos dizaino šakose, jų rezultatų ir pasiekimų reikšmingumą šalies žmonių pažangai ir gerovei, jų poreikių tenkinimui ir supančios aplinkos harmoningam formavimui ir pan. Visa tai leidžia drąsiai tvirtinti, kad tai didelis ir reikšmingas indėlis į Lietuvos mokslą, kultūrą ir meną, o jo autorius nusipelno aukšto Lietuvos Respublikos Aplinkos ministerijos apdovanojimo.

Vilniaus Gedimino technikos universiteto
Kelių katedros vedėjas
Doc. dr. Virgaudas Puodžiukas

VG TU Teritorijų planavimo instituto direktorė
Prof. dr. Marija Burinskienė

VG TU ir KU Menotyros mokslų krypties
Komiteto pirmininkas prof. dr. Gintaras Stauskis